Forslag til endring i energilovforskriften

Innføring av forbud mot markedsmanipulasjon og innsidehandel
og krav til offentliggjøring av innsideinformasjon

Høringsdokument juni 2017

3
2017

HØRINGSDOKUMENT

Høringsdokument nr 3-2017
Forslag til endring i energilovforskriften

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Vivi Mathiesen

Forfattere: Mari Holen Christensen, Kristin Kolseth, Martin Haraldseth, Cathrine Holtedahl

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 20
Forsidefoto: Simon Oldani
ISBN
ISSN 1501-2840

Sammendrag: NVE foreslår i dette høringsnotatet bestemmelser i energilovforskriften som gir forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, krav til offentliggjøring av innsideinformasjon samt krav til systemansvarlig og markedsplass om deling av data med NVE. NVE foreslår også å innføre krav om rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon overfor aktører som gjennom profesjonell virksomhet arrangerer handel.

Emneord: Markedsmanipulasjon, innsidehandel, innsideinformasjon, markedsovervåkning, engrosenergiprodukter, engrosenergimarked, kraftomsetning

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Juni 2017

Innhold

Forord **3**

Sammendrag **4**

1 Bakgrunn for høringsforslaget **6**

2 Generelt om endringene i energilovforskriften **8**

2.1 Innledning 8
2.2 Behovet for nye bestemmelser 8
2.3 Utformingen av hovedbestemmelsene 9
2.4 Virkeområde 10
2.4.1 Bestemmelser om innsideinformasjon og markeds-manipulasjon 10
2.4.2 Særlig om de foreslåtte bestemmelsenes anvendelse på konsesjonskraft 11
2.4.3 Plikter som pålegges personer som arrangerer handel med engrosenergiprodukter 12
2.5 Tilsyn, sanksjoner og ikrafttredelse 13

3 Forslag til forskriftsendringer - bestemmelser om markeds-adferd m.v. **14**

3.1 Ny § 8-1 Definisjoner 14
3.1.1 Kommentarer til endringsforslaget 14
3.1.2 Forslag til ny § 8-1 15
3.2 Ny § 8-2 Forbud mot innsidehandel 17
3.2.1 Kommentarer til endringsforslaget 17
3.2.2 Forslag til ny § 8-2 18
3.3 Ny § 8-3 Publisering av innsideinformasjon 19
3.3.1 Kommentarer til endringsforslaget 19
3.3.2 Forslag til ny § 8-3 19
3.4 Ny § 8-4 Forbud mot markedsmanipulasjon 20
3.4.1 Kommentarer til endringsforslaget 20
3.4.2 Forslag til ny § 8-4 21
3.5 Ny § 8-5 Krav til rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 og § 8-4 markedsmanipulasjon og innsidehandel 21
3.5.1 Kommentarer til endringsforslaget 21
3.5.2 Forslag til ny § 8-5 22
3.6 Ny § 8-6 Krav til systemansvarlig om deling av data med NVE 22
3.6.1 Kommentarer til endringsforslaget 22
3.6.2 Forslag til ny § 8-6 23
3.7 Ny § 8-7 Krav til markedsplass om deling av data med NVE 23
3.7.1 Kommentarer til endringsforslaget 23
3.7.2 Forslag til ny § 8-7 23

4 Økonomiske og administrative konsekvenser **24**

5 Forslag til endringsforskrift **26**

Forord

Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) sender med dette på høring forslag til endring i FOR-1990-12-07-959 Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften).

Olje- og energidepartementet har gitt NVE oppdrag om å utarbeide et forslag til tilpasninger i energilovforskriften til sentrale bestemmelser i Parlaments- og rådsforordning av 25. oktober 2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedet Nr. 1227/2011 (REMIT). Det foreliggende høringsforslaget har bakgrunn i dette oppdraget.

Endringer i forskriften gjelder innføring av bestemmelser om innsidehandel og markedsmanipulasjon, samt krav til offentliggjøring av innsideinformasjon. Innenfor virkeområdet til energilovforskriften vil endringene innebære at tilsvarende regler gjøres gjeldende for handel i kraftkontrakter som i EU.

Ved senere innlemmelse av REMIT i EØS-avtalen antas bestemmelsene som nå foreslås i energilovforskriften kapittel 8 å bli avløst av en mer fullstendig gjennomføring av REMIT-forordningen i norsk rett. Bestemmelsene i høringsforslaget har dermed en midlertidig karakter.

Forslaget er utarbeidet og høres i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel VII, jf også utredningsinstruksen.

NVE ber om at kommentarer til forslaget sendes innen 30.9.2017.

NVE presiserer at det bes om kommentarer til forslagene, ikke til øvrige bestemmelser i energilovforskriften eller tilgrensende regelverk som ikke er berørt av endringene.

Innspill skal fortrinnsvis sendes elektronisk: nve@nve.no.

Innspill kan også sendes til: Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO.

Svaret merkes med referansenummer 201703740.

Etter høringsfristens utløp vil de innkomne høringsuttalelser vurderes og på bakgrunn av disse vil OED vedta endringer i energilovforskriften. Det tas sikte på at endringene i trer i kraft 1.1.2018.

Oslo, 19.6.2017

Per Sanderud
vassdrags- og energidirektør

Ove Flataker
avdelingsdirektør

Sammendrag

NVE foreslår i dette høringsnotatet endringer i energilovforskriften knyttet til markedsadferd samt offentliggjøring av innsideinformasjon i kraftmarkedet. Bakgrunnen for forslaget er å harmonisere med regelverk som er gjeldende i EU og som dermed gjelder i de øvrige landene i det nordiske og europeiske kraftmarkedet.

NVE foreslår å innføre forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon i energilovforskriften, samt krav til offentliggjøring av innsideinformasjon. NVE foreslår også å innføre krav til rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon overfor aktører som gjennom profesjonell virksomhet arrangerer handel.

Parlaments- og rådsforordning av 25. oktober 2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedet Nr. 1227/2011 (REMIT) ble vedtatt av EU i 2011, og har trådt i kraft i alle EU-land. Forordningen gir regler om innsidehandel, markedsmanipulasjon og markedsovervåkning for engrosmarkedene for gass og elektrisitet. REMIT er ikke implementert i Norge i påvente av at den tredje energimarkedspakken blir gjennomført i norsk rett, og at selve REMIT-forordningen blir innlemmet i EØS-avtalen.

Forslaget til forskriftsendringer gjelder handel i kraftkontrakter og innfører regler fra REMIT om markedsadferd. Samtidig er forslaget begrenset til å gjelde for handel som faller innenfor virkeområdet til energilovforskriften. Dette innebærer at kontrakter i engrosmarkedet for fysisk levering av elektrisk energi, samt kontrakter til sluttbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig, omfattes av tilsvarende krav som i REMIT. Med dette oppnår man likere regler for all fysisk krafthandel uavhengig av hvor handelen foregår. Forslaget omfatter ikke krav til registrering og rapportering til EUs byrå for samarbeid mellom reguleringsmyndigheter (ACER). Slike krav antas å bli gjeldende for norske aktører ved gjennomføring av REMIT i tråd med senere, forventede EØS-rettslige forpliktelser.

NVE foreslår krav til systemansvarlig om deling av data for regulerkraftmarkedet med NVE slik REMIT åpner for. Videre foreslås det at NVE kan kreve at en markedsplass for omsetning av elektrisk kraft deler buddata fra handel på markedsplassen med NVE.

Forskriftsendringene innebærer en delvis tilpasning til REMIT, som sikrer tilsvarende krav til integritet og transparens i kraftmarkedet og håndhevingen av reglene tilsvarende som i omkringliggende land som er integrert med det norske kraftmarkedet. Alle norske markedsaktører som handler på Nord Pool i dag omfattes av markedsplassens «Market Conduct Rules». Disse inneholder bestemmelser knyttet til forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, samt krav om offentliggjøring av innsideinformasjon.

Endring av energilovforskriften vil gjøre disse kravene gjeldende også for aktører som ikke handler på markedsplass. Tilsyn med at bestemmelsene overholdes og håndhevingen av viktige bestemmelser knyttet til handelsatferd og offentliggjøring av innsideinformasjon vil bli et offentlig ansvar, og ikke kun en del av markedsplassens regelverk. Dette bringer norsk regelverk mer i samsvar med det som gjelder i Sverige, Danmark, Finland og ellers i EU.

Sett i lys av den forventede utviklingen med flere markedsplasser i Norden, vil forslaget også bidra til likebehandling av aktører som handler på de ulike markedsplassene.

NVE mener at forslaget medfører begrenset økt byrde for aktørene i forhold til fordelen som oppnås ved at hele det fysiske kraftmarkedet omfattes av samme regulering på dette området, og at norsk rett i større grad bringes i samsvar regelverk som i dag gjelder for våre naboland.

REMIT er en forordning og skal gjennomføres i norsk rett "som den er" uten endringer i bestemmelsenes utforming. Etter NVEs vurdering bør forslaget derfor ta utgangspunkt i forordningens terminologi, for å oppnå kontinuitet mellom endringene som foreslås nå og senere gjennomføring av REMIT-forordningen i tråd med forventede EØS-rettslige krav. Dette sikrer også mest mulig likeartede regler som i våre naboland. Hensynet til like markedsforhold som i øvrige nordiske og europeiske land, tilsier at NVE ved tolkning av de nye bestemmelsene også vil se hen til veiledning fra ACER.

1 Bakgrunn for høringsforslaget

NVE foreslår endringer i energilovforskriften som innfører forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, og som gir NVE myndighet til å håndheve disse bestemmelsene. I tillegg foreslås krav til offentliggjøring av innsideinformasjon. NVE foreslår at aktører som arrangerer handel blir pålagt krav til å ha rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, og plikt til å varsle NVE ved mistanke om slike overtredelser.

Det følger av energiloven § 1-2 at loven skal sikre at «*omsetning (...) av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte*». Markedsmanipulasjon og innsidehandel i fysiske kraftmarkeder er skadelig for markedets effektivitet, og svekker tilliten til prismekanismen i kraftmarkedet. Etter NVEs oppfatning vil et forbud i den norske energilovgivningen mot markedsmanipulasjon og innsidehandel bidra til å fremme energilovens formål om å sikre en samfunnsmessig rasjonell omsetning av kraft. Bakgrunnen for forslaget er også å harmonisere norsk lovgivning med regelverk som er gjeldende i EU, herunder de øvrige landene i det nordiske kraftmarkedet. REMIT trådte i kraft i EU i desember 2011.

REMIT definerer og etablerer et forbud mot markedsmanipulasjon og innsidehandel i engrosmarkedet for elektrisitet og naturgass. Forbudsbestemmelsene omfatter fysiske kontrakter samt derivater knyttet til elektrisitet eller naturgass som ikke omfattes av EUs finanslovgivning[1]. Det stilles videre krav til at markedsaktørene rapporterer data (ordre og transaksjoner) for fysiske kraftkontrakter[2] og alle kraftderivater til ACER, samt krav til publisering av innsideinformasjon. Videre er det etter REMIT et krav til at ACER, markedsplasser, meglere, systemansvarlig mv. (alle som arrangerer transaksjoner som profesjonell virksomhet) skal ha rutiner for å avdekke mulige brudd på forbudsbestemmelsene hos sine aktører. Regulator skal ha myndighet til å undersøke saker. Det skal fastsettes nasjonale sanksjonsbestemmelser.

Forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, samt krav til publisering av informasjon gjelder i dag for aktører som handler på Nord Pool AS («Nord Pool»). For norske aktører gjelder tilsvarende regler som i REMIT i kraft av privatrettslige avtaler mellom aktørene og markedsplassen. I tillegg er Nord Pool i markedsplasskonsesjonen[3] pålagt å ha hensiktsmessige ordninger for overvåkning av deltagernes opptreden på markedsplassen (markedsovervåkning). For aktørene som handler på Nord Pool vil bestemmelsene som NVE foreslår ikke innebære noe vesentlig nytt. Dette gjelder i praksis en stor del av kraftomsetningen i Norge.

NVE mener at forbudet mot markedsmanipulasjon og innsidehandel bør inngå som en del av den offentligrettslige reguleringen av energimarkedet, slik at regelverket får anvendelse uavhengig av hvordan den fysiske kraften handles.

Det norske kraftmarkedet er nært forbundet med det nordiske og europeiske kraftmarkeder gjennom fysiske overføringsforbindelser og sammenknyttede markeder.

---

[1] REMIT viser til Directive 2003/6/EC, men dette er erstattet av Regulation (EU) No 596/2014

[2] Ordre- og transaksjonsdata fra regulerkraftmarkedet er foreløpig unntatt fra rapporteringsplikten.

[3] Jf. Markedsplasskonsesjon meddelt Nord Pool Spot AS den 21. desember 2016 med varighet frem til 31. desember 2017

Forslaget vil gi mer enhetlige vilkår og likebehandling av aktører som handler på ulike markedsplasser og i ulike prisområder i Norden. Det er uheldig om krafthandel i Norge er underlagt et svakere regelverk mot markedsmanipulasjon og innsidehandel enn andre land i det nordiske kraftmarkedet.

Videre må forslaget ses i sammenheng med at det er innført krav til konkurranse mellom kraftbørser i Europa.[4] Det kan dermed bli flere markedsplasser for handel med elektrisk kraft i Norge. Markedsplasser vil få en viktig rolle i forbindelse med markedsovervåkning, og den foreslåtte forskriftsendringen er ikke til hinder for at markedsplasser opprettholder et eget privatrettslig regelverk. For å unngå atferd med potensielt stor skade for energimarkedet, mener NVE likevel at det ikke er tilstrekkelig at hver enkelt markedsplass alene skal ha ansvar for å sikre overholdelse av markedsadferdsbestemmelsene i kraftmarkedene. Dette kan gi risiko for ulik praktisering.

Konkurranse mellom markedsplasser vil i fremtiden kunne føre til at markedsaktørene handler på ulike markedsplasser, med den konsekvens at den enkelte markedsplassens informasjon om budgivningen blir mer fragmentert. Dette vil gjøre det vanskeligere for hver enkelt markedsplass å drive effektiv markedsovervåkning. De enkelte markedsplassenes privatrettslige regelverk vil da være mindre egnet til å sikre overholdelse av markedsadferdsbestemmelsene. Derimot vil NVE ha mulighet til å samle inn data fra relevante parter, herunder buddata fra flere markedsplasser og regulerkraftmarkedet. NVE vil få en mer helhetlig oversikt over aktiviteten i markedet og vil dermed ha bedre forutsetninger for å sikre effektiv markedsovervåkning i engrosmarkedet for kraft i Norge.

Høringsforslaget innebærer at også fysisk kraftomsetning utover handel på markedsplass omfattes av forbudet mot innsidehandel og markedsmanipulasjon. De foreslåtte bestemmelsene omfatter alle kontrakter i engrosmarkedet for fysisk levering av elektrisk energi. Dette omfatter i all hovedsak bilateral handel og reservemarkedene i tillegg til ordre og transaksjoner i spotmarkedet og intradag-markedet. Dette innebærer at fysisk krafthandel underlegges de samme betingelsene, og at det ikke er ulike regler i de ulike markedene. Det sender et uheldig signal dersom det ikke stilles samme krav til aktørenes adferd i kraftbransjen utenfor markedsplass.

NVE mener de foreslåtte endringene i energilovforskriften er viktige og nødvendige steg for å ivareta overholdelse av markedsadferdsbestemmelsene i kraftmarkedet og kvaliteten på markedsovervåkningen i engrosmarkedet for kraft i Norge.

Som nevnt innledningsvis, inneholder REMIT noen bestemmelser om registrering hos ACER, og rapportering av data dit. Det foreslås ikke krav til at markedsaktørene skal registrere seg eller rapportere ordre og transaksjoner til ACER i dette høringsforslaget.

[4] Jf. Jf. Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management

2 Generelt om endringene i energilovforskriften

2.1 Innledning

Olje- og energidepartementet har gitt NVE oppdrag om å utarbeide et forslag til forskriftsendringer og et høringsnotat om tilpasning i energilovforskriften til sentrale bestemmelser i REMIT. NVE foreslår endringer i FOR-1990-12-07-959 Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften).

Etter høringsfristens utløp vil de innkomne høringsuttalelsene vurderes, og på bakgrunn av disse vil OED vedta endringer.

Det legges opp til at forskriftsendringene vil kunne tre i kraft 1. januar 2018.

I tillegg til kontrakter for levering og transport av elektrisitet, omfatter REMIT kontrakter for levering og transport av naturgass. Videre omfatter REMIT derivater knyttet til elektrisitet eller naturgass produsert, omsatt eller levert innenfor EU, samt derivater knyttet til transport av elektrisitet og naturgass i EU.

Forskriftsendringene som foreslås i høringsforslaget gjelder innenfor energilovens virkeområde. Forslaget omfatter dermed ikke handel med gass eller derivater. Det vises til kapittel 2.4 samt kommentarene til ny § 8-1 i punkt 3.1.1 for en nærmere beskrivelse av virkeområdet for endringene.

2.2 Behovet for nye bestemmelser

NVE foreslår å ta inn bestemmelsene fra REMIT om forbud mot markedsmanipulasjon og forbud mot innsidehandel, samt krav til publisering av innsideinformasjon, i egne bestemmelser i energilovforskriften kapittel 8. NVE foreslår krav til rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon overfor aktører som arrangerer handel og varsle NVE om mistanker om slike overtredelser.

NVE foreslår en bestemmelse som åpner for at NVE kan stille krav til markedsplass om løpende oversendelse av ordre og transaksjoner for aktørene som handler på markedsplassen. Med tilgang til ordre og transaksjonsdata fra markedsplasser, vil NVE i større grad kunne observere markedsaktørenes handelsadferd og utføre et effektivt tilsyn. En oversikt over prisdannelsen og markedsaktørenes agering i markedet er nødvendig for at NVE skal kunne ha et grunnlag til å vurdere om markedsaktørene opptrer i henhold til energilovforskriftens nye forbudsbestemmelser mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, samt plikten til å publisere innsideinformasjon.

NVE har etter gjeldende bestemmelser i energilovforskriften § 9-2, hjemmel til å etterspørre nødvendig informasjon for å føre tilsyn med at bestemmelsene i forskriften etterleves. Hvordan datadelingen skal gjennomføres i praksis, vil avhenge av hvilke

løsninger NVE, i samarbeid med markedsplassen, finner at er mest praktisk og samtidig ivaretar hensynet til datasikkerhet.

NVE foreslår krav til systemansvarlig om løpende deling av informasjon som systemansvarlig innehar til NVE. Dette omfatter data for regulerkraftmarkedet og eventuell annen informasjon NVE anser som nødvendig for å føre tilsyn med markedet. Det foreligger ikke et krav om rapportering av kontrakter for balansetjenester til ACER etter REMIT per i dag, men REMIT åpner for at rapportering av slike kontrakter kan skje på nasjonalt nivå[5]. NVE mener at dette er viktig informasjon for å kunne drive effektiv overvåkning av markedet, og for å føre tilsyn med forbudet mot markedsmanipulasjon og innsidehandel, og ønsker å stille krav til slik datadeling.

2.3 Utforming av hovedbestemmelsene om markedsatferd, plikt til å offentliggjøre innsideinformasjon og krav til markedsplassers markedsovervåkning

REMIT inneholder relativt detaljerte og utfyllende definisjoner, som er sentrale for rekkevidden av forbudsbestemmelsene. NVE har tatt utgangspunkt i at bestemmelsene som tas inn i energilovforskriften, så langt det lar seg gjøre, skal speile bestemmelsene i REMIT artikkel 3, 4, 5 og 15. Siden mange aktører i det norske kraftmarkedet handler over landegrenser, og forholder seg til REMIT allerede i dag, mener NVE at det mest hensiktsmessige er å basere forslaget på definisjonene slik disse følger av REMIT i dag.

REMIT-forordningen er ansett som EØS-relevant. Ved senere innlemmelse av REMIT i EØS-avtalen antas bestemmelsene som nå foreslås å bli avløst av en mer fullstendig gjennomføring av REMIT-forordningen i norsk rett. En forordning skal gjennomføres ord for ord i norsk rett i sin helhet. Det er etter NVEs vurdering ønskelig å sikre så stor grad av kontinuitet som mulig mellom bestemmelsene som nå foreslås tatt inn i energilovforskriften, og det som senere vil gjelde ved en alminnelig gjennomføring av REMIT-forordningen. Ordlyden i de foreslåtte bestemmelsene i energilovforskriften kapittel 8 er særlig basert på REMIT artikkel 3,4, 5 og 15, som de respektive bestemmelsene er hentet fra.

REMIT-forordningen har vært i kraft i EU-landene siden 2011. ACER har utgitt en ikke-bindende veiledning som beskriver det nærmere innholdet i sentrale bestemmelser i REMIT-forordningen. For å sikre at aktører som handler i Norge har så like markedsforhold som i øvrige nordiske og europeiske land, er det hensiktsmessig å se hen til tolkningene som legges til grunn i veiledningen fra ACER.[6]

Ved senere gjennomføring av REMIT i norsk rett i tråd med forventede EØS-rettslige krav, antas bestemmelsene som nå foreslås tatt inn i energilovforskriften kapittel 8 bli overflødige. Bestemmelsene i høringsforslaget har dermed en midlertidig karakter, og vil

[5] Det vises til REMIT samt implementerende rettsakter til REMIT (EU) No 1348/2014
[6] Dokumentene finnes her https://www.acer-remit.eu/portal/home.

på sikt bli opphevet ved en fullstendig gjennomføring av REMIT-forordningen i norsk rett.

2.4 Virkeområde

Energiloven kommer til anvendelse på produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi. Loven har ingen legaldefinisjon av «energi», men det fremkommer av prp. s. 83 (Del VIII, Til § 1-1) at begrepet omfatter «elektrisk energi og varmeenergi produsert i fjernvarme- eller fjernkjøleanlegg».

De foreslåtte bestemmelsene vil innføre tilsvarende regler som i REMIT innenfor energilovens virkeområde. Bestemmelsene vil ikke omfatte handel med naturgass og derivater knyttet til naturgass og elektrisitet i sin helhet.

Personer og virksomheter som driver med kraftomsetning, kraftproduksjon eller har fordelings- eller overføringsnett, omfattes av forskriftsendringene. Alminnelige forbrukere vil derimot ikke være omfattet av forskriftsendringen.

Sluttbrukere med stor forbrukskapasitet og med mulig prispåvirkning i engrosmarkedet vil omfattes av forskriftsendringen, se merknad til § 8-1 i punkt 3.1.1. Det samme gjelder sluttbrukere som selv handler til eget forbruk på organisert markedsplass for kraft. Dette kan for eksempel være store industrikunder, som omfattes av forskriftsendringene uavhengig av forbrukskapasitet. Disse aktørene vil imidlertid omfattes av bestemmelsene fordi de driver «omsetning» i engrosmarkedet med potensiell prispåvirkning, og ikke fordi de bruker energi.

Av hensyn til en effektiv regulering og likeartede regler som hos våre naboland vil reglene omfatte en videre krets enn for eksempel bare omsetningskonsesjonærer. De enkelte bestemmelsene er utformet i tråd med ordlyden i REMIT artikkel 3, 4 og 5, se nærmere omtale i punkt 3.2.1, 3.3.1 og 3.4.1.

2.4.1 Bestemmelser om innsideinformasjon og markedsmanipulasjon

Hovedbestemmelsene i forskriftsendringen, som etablerer et forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon og krav til offentliggjøring av innsideinformasjon, er utformet for å favne en vid gruppe aktører som gjennom sin atferd kan påvirke prissettingen i kraftmarkedene. Disse bestemmelsene må ha en vid rekkevidde fordi potensialet til å drive markedsmanipulasjon og innsidehandel ikke begrenser seg til enkeltgrupper, som for eksempel omsetningskonsesjonærer. Som nevnt i punkt 3.2.1, 3.3.1 og 3.4.1, så er også bestemmelsene utformet for å samsvare med ordlyden i REMIT artikkel 3, 4 og 5 i så stor grad som mulig.

Utformingen av de nye forbudsbestemmelsene og plikten til å publisere innsideinformasjon skiller seg noe fra bestemmelsene i energilovforskriften ellers, som i stor grad refererer til pliktsubjekter definert gjennom enkeltvedtak, som for eksempel konsesjonærer eller systemansvarlig. De foreslåtte bestemmelsenes virkeområde er

imidlertid direkte knyttet opp til energilovens virkeområde. Det innebærer at bestemmelsene vil gjelde for flere aktører enn de som er utpekt som konsesjonær etter energiloven.

Forbudet mot markedsmanipulasjon gjelder etter § 8-4 for fysiske eller juridiske personer som driver med virksomhet som er omfattet av energilovens virkeområde, og omfatter engrosenergimarkeder. Et engrosenergimarked er i § 8-1 definert som ethvert marked hvor engrosenergiprodukter handles. Engrosenergiprodukter er i § 8-1 definert som engroskontrakter for fysisk levering av elektrisk energi, samt kontrakter til sluttbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig.

Forbudet mot innsidehandel etter § 8-2 omfatter på samme måte fysiske eller juridiske personer som omfattes av energilovens virkeområde, og som har innsideinformasjon knyttet til et engrosenergiprodukt.

Plikten til å publisere innsideinformasjon er pålagt personer som er definert som «markedsaktører», jf. forslag til ny bestemmelse § 8-3. Markedsaktører er definert som personer som er omfattet av energilovens virkeområde, og som handler med kontrakter i engrosmarkedet for fysisk levering av elektrisk energi, samt kontrakter til sluttbrukeromsetning til forbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig.

Definisjonene i § 8-1 er nærmere beskrevet i punkt 3.1.1 i dette høringsnotatet.

2.4.2 Særlig om de foreslåtte bestemmelsenes anvendelse på konsesjonskraft

Kommunene, og i visse tilfeller også fylkeskommunene som blir berørt av en vassdragsregulering har lovfestet krav på ulike former for kompensasjon for naturinngrepet. Konsesjonskraft er en slik kompensasjon. Konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven (ervervsloven) har vilkår om at det skal avgis konsesjonsavgifter og konsesjonskraft til staten og berørte kommuner.

Den konsesjonskraftberettigede kan inngå ulike avtaler for videre håndtering av den avståtte konsesjonskraften.

De nye bestemmelsene som NVE foreslår innført, omfatter ikke avståelse, mottak eller den konsesjonskraftberettigedes videre disponering av konsesjonskraft. Dette fremkommer i definisjonen av *engrosenergiprodukt* i forslaget til ny § 8-1.

Ved en gjennomføring av REMIT i norsk rett, må det avklares om, og eventuelt i hvilke tilfeller, det særnorske regelverket for avståelse, mottak og videre disponering av konsesjonskraft omfattes av REMIT. NVE ønsker ikke med den foreslåtte endringen i energilovforskriften å legge føringer for spørsmålet om konsesjonskraftavtaler samt i hvilke tilfeller videre disponering av konsesjonskraften er omfattet av REMIT. NVE presiserer at avgrensningen i forslaget til ny § 8-1 er uten betydning for spørsmålet om REMIT vil gjelde for mottak, avståelse samt videre disponering av konsesjonskraft.

2.4.3 Plikter som pålegges personer som arrangerer handel med engrosenergiprodukter

I forslag til ny § 8-5, er det stilt et krav om at *«[p]ersoner som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter, skal melde fra til NVE uten ugrunnet opphold ved begrunnet mistanke om at en transaksjon innebærer»* innsidehandel eller markedsmanipulasjon. Etter bestemmelsens annet ledd, skal slike personer også etablere rutiner for å avdekke slike brudd.

Forslaget til § 8-5 innebærer dermed en særskilt plikt for enkelte aktører som har en aktiv rolle i å tilrettelegge for kraftomsetning.

Begrepet «*personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter*» er direkte oversatt fra REMIT. I den engelske versjonen omtales dette i artikkel 15 som «*persons professionally arranging transactions in wholesale energy products*». I praksis forkortes dette PPATs. Begrepet PPATs brukes gjennomgående i ACERs veiledning om REMIT, og er blitt et innarbeidet begrep. For enkelthetens skyld brukes også PPATs som forkortelse her.

I definisjonen av en PPAT er det etter ordlyden i forslag til ny § 8-5 oppstilt tre vilkår. Det må 1) være en juridisk eller fysisk person som 2) tilrettelegger for, og bidrar til inngåelsen av transaksjoner 3) som ledd i profesjonell virksomhet.

Det er særlig vilkår nr. 2, som vil få praktisk betydning for å definere av hva en PPAT er.

Enhver aktør som driver en organisert markedsplass som krever konsesjon etter energiloven § 4-5 i dag, vil være omfattet av plikten i § 8-5. Dersom det blir etablert flere organiserte markedsplasser i Norge vil disse omfattes av plikten i § 8-5 på lik linje med Nord Pool.

Den foreslåtte bestemmelsen i § 8-5 begrenser seg ikke til å omfatte aktører som driver en organisert markedsplass, slik dette er definert i energiloven § 4-5 i dag. Statnett som systemansvarlig plikter å drive og utvikle et regulerkraftmarked. Statnetts drift av reservemarkedene kan også være tilrettelegging for inngåelsen av transaksjoner som er omfattet av plikten i § 8-5.

Ut over de tre vilkårene i definisjonen på en PPAT i § 8-5 nevnt over, så ligger det en ytterligere begrensning i at den virksomheten som en slik aktør driver må omfattes av energilovens virkeområde, jf. energiloven § 1-1.

Etter REMIT artikkel 15 omfattes også personer som ikke tar posisjoner i krafthandel selv, men som kun tilrettelegger for at avtaler kan inngås. Det kan være aktører som tilbyr megling og tilknyttede tjenester til krafthandel.

Etter NVEs oppfatning, er det ikke klart at slike tjenester kan betegnes som «*omsetning*» av elektrisk energi etter energiloven § 1-1. NVE antar at de andre alternativene i § 1-1 heller ikke er relevante for denne typen tilrettelegging av handel.

Selv om ren meglervirksomhet omfattes av REMIT artikkel 15, så kan slike aktører etter NVEs oppfatning ikke pålegges å etablere rutiner for å avdekke og varsle om innsidehandel og markedsmanipulasjon innenfor dagens regelverk. Dette vil dermed først komme inn i norsk rett ved en fullstendig gjennomføring av REMIT.

2.5 Tilsyn, sanksjoner og ikrafttredelse

I tråd med delegeringsvedtak 27. juni 2016 av myndighet etter energiloven til Norges vassdrags- og energidirektorat vil NVE være tilsynsmyndighet.

Etter gjeldende bestemmelser i energilovforskriften § 9-2 kan NVE som tilsynsmyndighet etterspørre nødvendig informasjon for å sikre at bestemmelsene etterleves. Videre har tilsynsmyndigheten etter gjeldende bestemmelser i energiloven adgang til blant annet å pålegge retting eller stansing og ilegge tvangsmulkt. Energiloven § 10-5 innebærer at brudd på forskrifter gitt i medhold av energiloven er belagt med straffeansvar.

Det tas sikte på at endringene trer i kraft 1.1.2018.

3 Forslag til forskriftsendringer - bestemmelser om markedsadferd m.v.

3.1 Ny § 8-1 Definisjoner

3.1.1 Kommentarer til endringsforslaget

Bestemmelsen innfører nye definisjoner som kommer til anvendelse i forskriftens kap. 8.

Definisjonen av *engrosenergiprodukter* er harmonisert med definisjonen av 'wholesale energy products' i REMIT så langt det er mulig innenfor energilovens virkeområde.

Definisjonen omfatter kontrakter i engrosmarkedet for fysisk levering av elektrisk energi. Dette er engroskontrakter for fysisk levering som inngås bilateralt, ordre og transaksjoner i spotmarkedet, intradag og reservemarkeder samt eventuelle andre kontrakter i engrosmarkedet. Med kontrakter forstås også bud/ordre og transaksjoner.

I utgangspunktet omfattes ikke sluttbrukeromsetning av begrepet engrosenergiprodukter. Som et unntak fra dette utgangspunktet, er likevel omsetning til sluttbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig omfattet. Begrepet «forbrukskapasitet» er i denne sammenheng hentet fra REMIT-forordningen, og har en annen betydning enn hvordan begrepet «kapasitet» vanligvis brukes i kraftmarkedet og i energilovgivningen forøvrig.

Ved beregning av forbrukskapasitet er det forbruket innenfor en separat økonomisk enhet som er relevant. En separat økonomisk enhet vil kunne omfatte flere juridiske enheter dersom disse opptrer som én enhet i markedet. Begrepet 'separat økonomisk enhet' i denne sammenheng er ytterligere beskrevet i ACERs veiledning. Forbrukskapasiteten beregnes ut fra den separate økonomiske enhetens totale potensielle forbruk ved full drift, dvs. summen av maksimalt årlig forbruk i den økonomiske enhetens forbruksanlegg. Det vises til veiledning fra ACER (Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency).

ACER har i sitt dokument med spørsmål og svar om REMIT[7] lagt til grunn at kontrakter som handles på organisert markedsplass er engrosenergiprodukter, som omfattes av REMIT. Dette gjelder uavhengig av om aktøren handler på markedsplassen til eget forbruk eller for videresalg. Alle aktører som selv handler til eget forbruk på organisert markedsplass for kraft anses derfor å drive handel i engrosmarkedet, og omfattes av bestemmelsene uavhengig av forbrukskapasitet. NVE mener dette er en hensiktsmessig tolkning, fordi aktøren da selv agerer i markedet ved å inngå en transaksjon direkte i et engrosenergiprodukt, og kan ha en direkte prispåvirkning. Det er da ikke lenger naturlig å omtale en slik aktør som en «sluttbruker».

[7] Questions & Answers on REMIT 20th Edition, III.3.32 og II.4.34

Kontrakter for balansetjenester inkludert kontrakter for anskaffelse av balansekapasitet, er også omfattet.

Derivater knyttet til elektrisitet eller naturgass og kontrakter for naturgass omfattes ikke av energilovens virkeområde. Slike avtaler omfattes ikke av forslaget her.

Definisjonen av *engrosenergimarked*: Ethvert marked hvor engrosenergiprodukter handles. Dette omfatter spotmarkedet, intradag og reservemarkeder samt annen fysisk engrosomsetning. Direkte bilateral handel eller handel gjennom megler regnes også som en del av engrosenergimarkedet.

Definisjonen av *markedsaktør:* Begrepet omfatter enhver person som omfattes av energilovens virkeområde og som inngår en kontrakt knyttet til et engrosenergiprodukt. Definisjonen inkluderer systemansvarlig nettselskap. Organisert markedsplass anses ikke som markedsaktør.

Definisjonene av *innsideinformasjon, markedsmanipulasjon* og *forsøk på markedsmanipulasjon* er harmonisert med bestemmelsen i REMIT, men med enkelte tilpasninger til energilovens virkeområde. Dette er omtalt i kommentarer til de enkelte bestemmelsene.

3.1.2 Forslag til ny § 8-1

§ 8- 1 Definisjoner

I dette kapitlet menes med:

Engrosenergiprodukter: Engroskontrakter for fysisk levering av elektrisk energi samt kontrakter til sluttbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig. Med kontrakter forstås også ordre og transaksjoner. Avståelse, mottak samt konsesjonskraftberettigedes disponering av konsesjonskraft, er ikke et engrosenergiprodukt etter denne bestemmelsen.

Engrosenergimarked: Ethvert marked hvor engrosenergiprodukter handles.

Markedsaktør: Personer som forestår produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling eller bruk av energi og som inngår en kontrakt knyttet til et engrosenergiprodukt.

Innsideinformasjon:

Med innsideinformasjon menes presis informasjon som direkte eller indirekte vedrører et eller flere engrosenergiprodukter, som ikke er offentliggjort og som det er sannsynlig at kan påvirke prisen på disse engrosenergiproduktene vesentlig, dersom den blir offentliggjort.

Med informasjon i denne bestemmelsen menes:

a) opplysninger om kapasiteten og anvendelsen av anlegg for produksjon, forbruk eller overføring av energi, herunder planlagte eller uforutsette utfall for disse anleggene.

b) opplysninger, som skal offentliggjøres i henhold til lov, forskrift, øvrige markedsregler eller relevant handelspraksis på engrosenergimarked, dersom disse

opplysninger sannsynligvis vil påvirke prisene på engrosenergiprodukter vesentlig, og

c) andre opplysninger, som en fornuftig markedsdeltager sannsynligvis ville benytte som en del av grunnlaget for sin beslutning om å inngå i en transaksjon eller inngi en handelsordre vedrørende et engrosenergiprodukt.

Med «presis informasjon» menes opplysninger som indikerer at en eller flere omstendigheter eller begivenheter har inntruffet, eller med rimelighet kan ventes å inntreffe, og som er tilstrekkelig spesifikke for å trekke slutning om den mulige påvirkningen av disse omstendighetene eller begivenhetene på prisene på engrosenergiprodukter.

Markedsmanipulasjon:

a) inngåelse av enhver transaksjon eller inngivelse av enhver handelsordre for engrosenergiprodukter:

1. som gir eller kan gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

2. hvor én eller flere personer i fellesskap sikrer eller forsøker å sikre at prisen på et eller flere engrosenergiprodukter ligger på et kunstig nivå, med mindre den som har inngått transaksjonen eller inngitt handelsordren kan påvise at begrunnelsen for å inngå transaksjonen eller å inngi handelsordren er legitim, og at denne transaksjonen eller handelsordren er i overensstemmelse med akseptert markedspraksis på det gjeldende engrosenergimarkedet eller

3. hvor det benyttes eller forsøkes benyttet enhver form for villedende adferd, eller andre former for opptreden eller unnlatelser som gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler vedrørende tilbudet, etterspørselen, eller prisen på engrosenergiprodukter,

eller

b) spredning av opplysninger gjennom media, herunder internettet, eller ved enhver annen metode, når opplysningene gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter, herunder spredning av rykter og villedende nyheter, når personen som har spredt opplysningene visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller villedende.

Forsøk på markedsmanipulasjon:

a) inngåelse av enhver transaksjon, inngivelse av enhver handelsordre eller utførelse av enhver annen handling vedrørende et engrosenergiprodukt med den hensikt:

1. å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

2. å sikre at prisen på et eller flere engrosenergiprodukter ligger på et kunstig nivå, med mindre den som har inngått transaksjonen eller inngitt

handelsordren kan påvise at begrunnelsen for å inngå transaksjonen eller inngi handelsordren er legitim, og at denne transaksjonen eller handelsordren er i overensstemmelse med akseptert markedspraksis på det gjeldende engrosenergimarkedet, eller

3. benytte enhver form for villende adferd eller andre former for bedrag eller opptreden som gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler vedrørende tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

eller

b) spredning av opplysninger gjennom media, herunder internett, eller ved enhver annen metode, når opplysningene gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter.

3.2 Ny § 8-2 Forbud mot innsidehandel

3.2.1 Kommentarer til endringsforslaget

I forslag til ny § 8-2 første ledd innføres et forbud mot at personer som har innsideinformasjon selv handler eller forsøker å handle på bakgrunn av slik innsideinformasjon, meddeler slik informasjon til uvedkommende, eller tilskynder eller oppfordrer andre til å handle på bakgrunn av innsideinformasjonen. Dette forbudet gjelder frem til informasjonen er offentliggjort i samsvar med ny § 8-3. Bestemmelsen har som formål å sikre et velfungerende kraftmarked og markedsaktørenes tillit til prisdannelsen.

Forslaget til forbud mot innsidehandel i § 8-2 er hovedsakelig utformet i samsvar med REMIT artikkel 3 første, fjerde og femte ledd.

På enkelte punkter avviker forslaget i § 8-2 fra REMIT artikkel 3. Her avgrenser artikkel 3 annet ledd hvilke personer som omfattes av det generelle forbudet første ledd. En tilsvarende liste av personer som omfattes av forbudet er ikke tatt inn i § 8-2. Det avgjørende for hvem som vil omfattes av forbudet i forslaget til forbud mot innsidehandel i ny § 8-2, vil være energilovens virkeområde.

Forslaget til ordlyd § 8-2 er heller ikke søkt harmonisert med REMIT artikkel 3 tredje ledd. Denne bestemmelsen inneholder et unntak fra forbudet mot innsidehandel for transmisjonssystemoperatører i forbindelse med kjøp av kraft for å sikre sikker drift av transmisjonsnettet i henhold til oppgaver angitt i det tredje elmarkedsdirektivet artikkel 12 bokstav d) og e). Oppgavene som beskrives i elmarkedsdirektivet artikkel 12 bokstav d) og e) er oppgaver som Statnett som systemansvarlig utfører i dag. På dette punktet anser NVE det som mer hensiktsmessig å utforme en dispensasjon for Statnett med hjemmel i energilovforskriften § 9-4, som gir unntak fra forbudet i den utstrekning det er nødvendig for at Statnett skal kunne utføre sin virksomhet som systemansvarlig i Norge. Det gir mer fleksibilitet til å tilpasse unntaksbestemmelsen til et regelverk for systemansvar som vil kunne endres i fremtiden.

3.2.2 Forslag til ny § 8-2

§ 8-2 Forbud mot innsidehandel

a) For personer som forestår produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling eller bruk av energi som innehar innsideinformasjon om engrosenergiprodukt er følgende forbudt:

1. å benytte denne informasjon ved direkte eller indirekte, for egen eller tredjemanns regning, å erverve eller selge, eller forsøke å erverve eller selge engrosenergiprodukter som informasjonen vedrører

2. å meddele denne informasjonen til andre, medmindre det skjer som et normalt ledd i utøvelsen av deres stilling, virksomhet eller funksjon

3. på grunnlag av innsideinformasjon å oppfordre eller overtale andre til å erverve eller selge engrosenergiprodukter, som informasjonen vedrører.

b) Denne bestemmelsen gjelder ikke ved:

1. transaksjoner som gjennomføres for å oppfylle en forpliktelse til å erverve eller selge engrosenergiprodukter, når denne forpliktelsen er bindende og basert på en avtale som er inngått, eller en handelsordre som er inngitt, før den gjeldende personen var i besittelse av innsideinformasjon.

2. transaksjoner inngått av kraftprodusenter som utelukkende har til formål å dekke det umiddelbare fysiske tap som følge av uforutsett utfall, når markedsaktøren ellers ikke kan overholde sine eksisterende kontraktsmessige forpliktelser, eller når slike transaksjoner foretas etter avtale med den eller de gjeldende transmisjonssystemoperatører for å sikre sikker drift av systemet. I en slik situasjon skal de relevante opplysninger om transaksjonene rapporteres til NVE. Denne rapporteringsplikten begrenser ikke plikten til å publisere innsideinformasjon i § 8-3 første ledd.

3. markedsaktører, som opererer i overensstemmelse med nasjonale bestemmelser som gjelder for nødsituasjoner, når nasjonale myndigheter har grepet inn for å sikre forsyningen av energi, og markedsmekanismene er satt ut av spill i en EØS-stat, eller i en del av en EØS-stat. I dette tilfellet skal den myndighet som er ansvarlig for beredskapsplaner sørge for offentliggjøring i overensstemmelse med § 8-3.

c) Når en person som innehar innsideinformasjon vedrørende et engrosenergiprodukt er en juridisk person, gjelder forbudet i første ledd også de fysiske personer som tar del i å fatte avgjørelsen om å gjennomføre transaksjonen for den juridiske personens regning.

3.3 Ny § 8-3 Publisering av innsideinformasjon

3.3.1 Kommentarer til endringsforslaget

Forslag til ny § 8-3 stiller krav til offentliggjøring av innsideinformasjon, og gir nærmere bestemmelser om en slik publisering. Begrepet innsideinformasjon er nærmere definert i § 8-1. Bestemmelsen gjelder for markedsaktører, som også er definert i § 8-1. Forslaget til ny § 8-3 om offentliggjøring av innsideinformasjon er utformet i samsvar med REMIT artikkel 4 første, annet, tredje, og syvende ledd.

NVE bemerker at høringsforslaget ikke er harmonisert med REMIT artikkel 4 (4), 4 (5) og 4 (6) fordi disse tre leddene henviser til regelverk som ikke er gjennomført i norsk rett. Av den grunn er det ikke naturlig å ta inn bestemmelsene i REMIT artikkel 4 (4), 4 (6) på dette tidspunktet.

NVE foreslår krav til markedsaktører om å publisere innsideinformasjon på en allment kjent plattform, under forutsetning av at markedsaktøren har tilgang til en slik plattform. Nord Pools plattform for å publisere Urgent Market Messages er en slik plattform.

Formålet med bestemmelsen er å sikre god transparens og unngå fragmentert publisering av innsideinformasjon. Dette kravet følger ikke direkte av REMITs bestemmelse om publisering av innsideinformasjon. ACER har imidlertid lagt til grunn en slik tolkning av kravet til publisering av innsideinformasjon i sin veiledning. Etter NVEs oppfatning er dette en fornuftig presisering av kravet til publisering av innsideinformasjon.

For at kravet til effektiv offentliggjøring skal være oppfylt, må informasjonen minst publiseres på en plattform hvor informasjon er lett tilgjengelig for alle. Det er likevel en forutsetning at slike plattformer eksisterer og gir den aktuelle markedsaktøren tilgang til bruk av tjenesten for publisering av innsideinformasjon.

Kravet til at plattformen skal være allment kjent skal ikke være til hinder for etablering av nye plattformer for publisering av innsideinformasjon, for eksempel opprettet av en TSO, av en markedsplass eller andre kommersielle aktører. Kravet innebærer imidlertid at enkeltaktører ikke kan publisere innsideinformasjon kun på egne nettsider eller etablere egne plattformer hvor det kun publiseres informasjon som gjelder markedsaktøren selv, dersom det finnes reelle alternativer. Slike individuelle løsninger vil føre til en for fragmentert tilgang på informasjon, og undergrave formålet med regelen om publisering av innsideinformasjon.

3.3.2 Forslag til ny § 8-3

§ 8-3 Offentliggjøring av innsideinformasjon

Markedsaktører skal på effektivt og rettidig vis offentliggjøre innsideinformasjon som de innehar om virksomhet eller anlegg som markedsaktøren selv, eller dennes morselskap eller tilknyttede selskap, enten helt eller delvis eier eller kontrollerer. Det samme gjelder hvor den gjeldende markedsaktør eller det gjeldende selskap enten helt eller delvis er ansvarlig for driftsforhold. Slik offentliggjøring omfatter opplysninger om kapasitet og anvendelse av anlegg for produksjon, forbruk eller transmisjon av energi, herunder planlagte eller uforutsette utfall for disse anleggene.

En markedsaktør kan på eget ansvar unntaksvis utsette offentliggjøring av innsideinformasjon for ikke å skade sine egne legitime interesser. Dette gjelder kun hvor utsettelsen ikke kan villede offentligheten, og under forutsetning av at markedsaktøren sikrer at informasjonen behandles fortrolig, samt at vedkommende ikke treffer beslutninger vedrørende handel med engrosenergiprodukter på grunnlag av denne informasjonen. Markedsaktøren skal i et slikt tilfelle oversende den aktuelle informasjonen samt en begrunnelse for utsettelsen av offentliggjøringen til NVE uten ugrunnet opphold.

Når en markedsaktør, eller en person som er ansatt av eller handler på vegne av en markedsaktør, meddeler innsideinformasjon til andre vedrørende et engrosenergiprodukt som et normalt ledd i utøvelsen av sin stilling, sin profesjon eller sine funksjoner som omhandlet i § 8-2 a) pkt. 2, skal markedsaktøren eller personen sikre samtidig, fullstendig og effektiv offentliggjøring av denne informasjonen. Dersom meddelelse skjer utilsiktet, skal markedsaktøren så snart som mulig etter den utilsiktede meddelelsen sikre fullstendig og effektiv offentliggjøring av informasjonen. Dette gjelder ikke i de tilfeller personen som mottar innsideinformasjonen er pålagt taushetsplikt uavhengig av om denne plikten er fastsatt i lov, administrative bestemmelser, vedtekter eller en avtale.

Første og annet ledd begrenser ikke en markedsaktørs rett til å utsette offentliggjøring av sensitive opplysninger av betydning for beskyttelse av kritisk infrastruktur, som fastsatt i artikkel 2 bokstav d) i Rådsdirektiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre, gjennomført i norsk rett gjennom lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret, hvis opplysningene er klassifisert som unntatt offentlighet i Norge.

Informasjon som offentliggjøres i henhold til denne bestemmelsen må som et minstekrav publiseres på en allment kjent plattform dersom slike plattformer eksisterer og gir den aktuelle markedsaktøren tilgang til bruk av tjenesten.

3.4 Ny § 8-4 Forbud mot markedsmanipulasjon

3.4.1 Kommentarer til endringsforslaget

I forslag til ny § 8-4 innføres et forbud mot markedsmanipulasjon og forsøk på markedsmanipulasjon.

Bestemmelsen må leses i sammenheng med forslag til § 8-1, hvor definisjonen av markedsmanipulasjon og forsøk på markedsmanipulasjon fremkommer.

Forbudet omfatter markedsmanipulasjon gjennom handel og markedsatferd, og manipulasjon av markedet gjennom spredning av informasjon.

Markedsmanipulasjon gjennom handel og markedsatferd kommer til anvendelse på "enhver" som selv handler i markedet eller inngir en ordre, jf. § 8-4 og § 8-1. Dette vil knytte seg til enhver person som er involvert i krafthandel som er omfattet av energilovens virkeområde. Den aktuelle markedsmanipulasjonen må skje på markeder hvor det handles med engrosenergiprodukter.

Slik markedsmanipulasjon er definert i tre ulike alternative kategorier. Disse kategoriene omfatter i hovedsak;

- å gi, eller med hensikt å forsøke å gi, uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter ,
- å sikre, eller med hensikt forsøke å sikre, en pris på et kunstig nivå, eller
- annen form for villedende atferd som gir, eller med hensikt forsøker å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter .

Informasjonsbasert markedsmanipulasjon knytter seg til spredning eller forsøk på spredning av informasjon som gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet eller etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter, jf. § 8-4, jf. § 8-1. At en selv tar del i handel er ikke en forutsetning for å omfattes av denne kategorien markedsmanipulasjon. Et eksempel kan være spredning av falske rykter og villedende informasjon. Ordlyden i bestemmelsen er harmonisert med tilsvarende bestemmelse i REMIT. I ACERs veiledning er det nærmere informasjon om hva slags typer atferd som kan utgjøre markedsmanipulasjon. Imidlertid kan det være særegne norske markedsforhold som NVE vil se hen til ved vurderingen av om et tilfelle utgjør markedsmanipulasjon.

3.4.2 Forslag til ny § 8-4

§ 8-4 Forbud mot markedsmanipulasjon

Enhver deltagelse i eller forsøk på deltagelse i markedsmanipulasjon på engrosenergimarkeder er forbudt.

3.5 Ny § 8-5 Krav til rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 og § 8-4 markedsmanipulasjon og innsidehandel

3.5.1 Kommentarer til endringsforslaget

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for, eller organiserer, transaksjoner/handel med engrosenergiprodukter, skal melde fra til NVE uten ugrunnet opphold ved begrunnet mistanke om brudd eller forsøk på brudd på forbudet mot markedsmanipulasjon, forsøk på markedsmanipulasjon eller innsidehandel.

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for, eller organiserer, transaksjoner/handel med engrosenergiprodukter, skal ha effektive ordninger og rutiner for å avdekke slike brudd.

Bestemmelsen omfatter aktører som driver markedsplass. Statnetts organisering av reservemarkeder omfattes også av bestemmelsen når anskaffelsen av reserver skjer gjennom markedsbaserte løsninger.

I ACERs veiledning om REMIT er det avgrenset hvilke aktører som regnes som personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for transaksjoner med engrosenergiprodukter -'persons professionally arranging transactions'. På grunn av energilovens virkeområde, vil det være mer begrenset hvilke aktører som omfattes av bestemmelsen som nå innføres i energilovforskriften. For å være omfattet av bestemmelsen må aktøren i tillegg til å arrangere transaksjoner, også måtte drive omsetning i energilovens forstand. Dette innebærer at rene mellommenn ikke omfattes av bestemmelsen.

3.5.2 Forslag til ny § 8-5

§ 8-5 Krav til rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 innsidehandel og § 8-4 markedsmanipulasjon

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter skal melde fra til NVE uten ugrunnet opphold ved begrunnet mistanke om at en transaksjon innebærer brudd på § 8-2 eller § 8-4.

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter som en del av sin profesjonelle virksomhet skal etablere og opprettholde effektive ordninger og rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 eller § 8-4.

3.6 Ny § 8-6 Krav til systemansvarlig om deling av data med NVE

3.6.1 Kommentarer til endringsforslaget

For å få et bedre grunnlag for overvåkning av markedsaktørenes markedsadferd, foreslår NVE krav til systemansvarlig om løpende deling av data for regulerkraftmarkedet med NVE. NVE kan også stille krav til systemansvarlig om løpende deling av andre data som systemansvarlig innehar, og som NVE anser som nødvendig for å føre tilsyn med markedet. Statnett som systemansvarlig rapporterer i dag blant annet data for regulerkraftmarkedet til NVE på ad-hoc basis.

Statnett og NVE har allerede kommet langt i arbeidet med å opprette effektive og sikre løsninger for automatisk dataoverføring av blant annet data fra regulerkraftmarkedet. Automatiske løsninger for dataoverføring vil i stor grad redusere manuell tidsbruk og øke datakvalitet. Et forskriftsfestet krav om løpende deling av data vil sikre videre fremgang og stabilitet i denne prosessen som allerede er igangsatt.

NVE kan fastsette nærmere krav til tidsfrister, sikkerhet, format mv.

3.6.2 Forslag til ny § 8-6

§ 8-6 Krav til systemansvarlig om deling av data til NVE

Systemansvarlig skal tilrettelegge for deling av regulerkraftmarkedsdata til NVE som oppdateres løpende. NVE kan også stille krav til systemansvarlig om løpende datadeling av annen data som er nødvendig for å føre tilsyn med markedet, og som systemansvarlig innehar. Det stilles krav til at både systemansvarlig og NVE iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta datasikkerheten.

3.7 Ny § 8-7 Krav til markedsplass om deling av data med NVE

3.7.1 Kommentarer til endringsforslaget

NVE foreslår å ta inn en ny bestemmelse som åpner for at NVE kan stille krav til organisert markedsplass for handel med elektrisk energi for fysisk levering om deling av buddata med NVE for aktørene som handler på markedsplassen. NVE har etter gjeldende bestemmelser i energilovforskriften §9-2 hjemmel til å etterspørre nødvendig informasjon for å føre tilsyn med at bestemmelsene i forskriften etterleves. Den nærmere utformingen av et eventuelt krav til løpende datadeling vil avhenge av hvilke løsninger NVE i samarbeid med markedsplassen finner at er mest praktisk anvendelig og samtidig ivaretar hensynet til nødvendig datasikkerhet.

NVE vil varsle i god tid og komme frem til hensiktsmessige løsninger i samarbeid med markedsplassen(e).

3.7.2 Forslag til ny § 8-7

§ 8-7 Krav til markedsplass om deling av data til NVE

NVE kan stille krav til organisert markedsplass for handel med elektrisk energi for fysisk levering om deling av ordre og transaksjoner for aktører som handler på markedsplassen til NVE. Det stilles krav til at både markedsplass og NVE iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta datasikkerheten.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene som foreslås medfører at også fysisk kraftomsetning utover omsetning på Nord Pool omfattes av forbud mot markedsmanipulasjon og innsidehandel. Dette kan bidra til et mer effektivt kraftmarked og dermed økt tillitt til markedet. Videre vil NVE få myndighet som i større grad tilsvarer nordiske og europeiske energiregulatorers myndighet. Dette vil kunne bidra til å sikre harmonisert håndhevelse av forbudsbestemmelsene overfor markedsaktørene, og en mer helhetlig markedsovervåkning av det norske engrosmarkedet. Dette vil også være viktig med tanke på etablering av flere markedsplasser.

Forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon samt krav til offentliggjøring av innsideinformasjon gjelder allerede for aktører som handler på markedsplassen Nord Pool. Endringsforslaget innebærer derfor ikke store endringer for de fleste aktørene i kraftmarkedet, ettersom norsk kraftomsetning i all hovedsak skjer på denne markedsplassen. NVE presiserer at forslaget ikke innfører krav i REMIT om registrering og rapportering av transaksjonsdata- og ordre for markedsaktørene generelt. Slike krav vil først bli gjeldende for norske aktører ved en endelig gjennomføring av REMIT i norsk rett.

Aktører som ikke omfattes av Nord Pools regelverk i dag vil få nye plikter i form av krav til offentliggjøring av innsideinformasjon, samt at de vil omfattes av forbudet mot innsidehandel og markedsmanipulasjon. Aktørene som kun handler engrosenergiprodukter utenfor markedsplass er imidlertid en begrenset gruppe, da omsetningen i all hovedsak foregår på Nord Pool. Aktører som handler bilateralt kan også samtidig handle på Nord Pool. Gruppen som utelukkende handler bilateralt, er dermed antakelig liten. Et forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon kan ikke anses som urimelig byrdefullt å innrette seg etter. NVE ser derfor ingen grunn til at aktører som handler utenfor markedsplass skal være unntatt fra disse forbudsbestemmelsene.

Aktører som handler utenfor markedsplass for elektrisk energi vil imidlertid måtte ha på plass rutiner for å publisere innsideinformasjon. Det finnes i dag løsninger hos den eksisterende markedsplassen i Norden for publisering av slik informasjon, også for aktører som ikke er medlem på markedsplassen. Det vil etter NVEs oppfatning ikke være nødvendig med omfattende endringer i f.eks. IT-systemer for å oppfylle plikten til å publisere innsideinformasjon. For enkelte aktører kan det innebære kostnader knyttet til å etablere rutiner for å oppfylle kravene. Dette er imidlertid noe disse aktørene bør ha på plass ved en senere gjennomføring av REMIT, og er kostnader som aktører som handler på markedsplass eller i utlandet har i dag. NVE mener at konsekvensene for kraftbransjen av å innrette seg etter bestemmelsene samlet sett er små, tatt i betraktning formålet med forskriftsendringene.

NVE anser det som prinsipielt viktig at markedsaktører som handler engrosenergiprodukt skal forholde seg til de samme reglene, uavhengig av hvor kontrakten handles. I forlengelsen av dette, mener NVE det er nødvendig at de foreslåtte bestemmelsene i energilovforskriften også omfatter aktører som handler utenfor markedsplass.

Innsidehandel og markedsmanipulasjon kan potensielt være skadelig for kraftmarkedet uavhengig av om kraften handles på markedsplass eller på annen måte. Det er vesentlig at myndighetene ikke stiller mer lempelige krav for handel utenfor markedsplass.

Det foreslås krav om rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbudsbestemmelsen overfor aktører som gjennom sin profesjonelle virksomhet organiserer transaksjoner. Dette vil ikke innebære et nytt krav for markedsplass. Det stilles i dag krav til at markedsplassen skal foreta markedsovervåkning gjennom markedsplasskonsesjonen.

Statnett som systemansvarlig er ikke pålagt tilsvarende krav om rutiner og prosedyrer for å avdekke brudd på forbud mot innsidehandel og markedsmanipulasjon i dag. Statnett er gjennom forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 4 pålagt å utvikle markedsløsninger som bidrar til å sikre en effektiv utvikling og utnyttelse av kraftsystemet. Statnett har også etter systemansvarsforskriften § 11 en plikt til å reagere hvis det er «åpenbart at prissettingen i [regulerkraft]markedet ikke er samfunnsøkonomisk effektiv». Statnett har dermed en viss overvåkning av regulerkraftmarkedet. Et krav til markedsovervåkning vil imidlertid fortsatt innebære en ny plikt for Statnett.

En markedsplass vil etter implementering av REMIT ha plikt til å være i stand til å rapportere ordre og transaksjoner til ACER. Et krav til løpende datadeling med NVE før implementering vil avhenge av hvilke løsninger NVE i samarbeid med markedsplassen finner at er mest praktisk.

Statnett rapporterer også i dag data for regulerkraftmarkedet og andre typer data til NVE på ad-hoc basis. Et direkte forskriftskrav innebærer en endring i form av krav til mer løpende datadeling, samt krav til dataformat. På sikt antas det at dette ikke skal gi større kostnader enn dagens løsning med ad hoc rapportering, fordi man vil få mer effektive løsninger. Arbeidet med å sette opp automatiske dataoverføringsløsninger mellom NVE og Statnett er allerede godt i gang. Denne informasjonen fra Statnett vil i stor grad bidra til at NVE kan håndheve forbudsbestemmelsene mot innsidehandel og markedsmanipulasjon, samt kravet til å publisere innsideinformasjon.

NVE deltar allerede aktivt i europeiske arbeidsgrupper for å kunne påvirke utformingen av retningslinjer og arbeid knyttet til REMIT. Deltagelse i dette arbeidet er også en viktig del av NVEs forberedelse og kompetanseoppbygging med tanke på å håndheve et regelverk knyttet til markedsadferd. Videre er NVE i gang med å utvikle et markedsovervåkningssystem som kan benyttes i reguleringsmyndighetens oppgaver etter REMIT.

5 Forslag til endringsforskrift

Forslag til endring i FOR-1990-12-07-959 Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften)

I

Kapittel 8: Bestemmelser om markedsadferd og transparens i kraftmarkedet

§ 8- 1 Definisjoner

I dette kapitlet menes med:

Engrosenergiprodukter: Engroskontrakter for fysisk levering av elektrisk energi samt kontrakter til sluttbrukere med en forbrukskapasitet på minst 600 GWh årlig. Med kontrakter forstås også ordre og transaksjoner. Avståelse, mottak samt konsesjonskraftberettigedes disponering av konsesjonskraft, er ikke et engrosenergiprodukt etter denne bestemmelsen.

Engrosenergimarked: Ethvert marked hvor engrosenergiprodukter handles.

Markedsaktør: Personer som forestår produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling eller bruk av energi og som inngår en kontrakt knyttet til et engrosenergiprodukt.

Innsideinformasjon:

Med innsideinformasjon menes presis informasjon som direkte eller indirekte vedrører et eller flere engrosenergiprodukter, som ikke er offentliggjort og som det er sannsynlig at kan påvirke prisen på disse engrosenergiproduktene vesentlig, dersom den blir offentliggjort.

Med informasjon i denne bestemmelsen menes:

a) opplysninger om kapasiteten og anvendelsen av anlegg for produksjon, forbruk eller overføring av energi, herunder planlagte eller uforutsette utfall for disse anleggene.

b) opplysninger, som skal offentliggjøres i henhold til lov, forskrift, øvrige markedsregler eller relevant handelspraksis på engrosenergimarked, dersom disse opplysninger sannsynligvis vil påvirke prisene på engrosenergiprodukter vesentlig, og

c) andre opplysninger, som en fornuftig markedsdeltager sannsynligvis ville benytte som en del av grunnlaget for sin beslutning om å inngå i en transaksjon eller inngi en handelsordre vedrørende et engrosenergiprodukt.

Med «presis informasjon» menes opplysninger som indikerer at en eller flere omstendigheter eller begivenheter har inntruffet, eller med rimelighet kan ventes å inntreffe, og som er tilstrekkelig spesifikke for å trekke slutning om den mulige

påvirkningen av disse omstendighetene eller begivenhetene på prisene på engrosenergiprodukter.

Markedsmanipulasjon:

a) inngåelse av enhver transaksjon eller inngivelse av enhver handelsordre for engrosenergiprodukter:

1. som gir eller kan gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

2. hvor én eller flere personer i fellesskap sikrer eller forsøker å sikre at prisen på et eller flere engrosenergiprodukter ligger på et kunstig nivå, med mindre den som har inngått transaksjonen eller inngitt handelsordren kan påvise at begrunnelsen for å inngå transaksjonen eller å inngi handelsordren er legitim, og at denne transaksjonen eller handelsordren er i overensstemmelse med akseptert markedspraksis på det gjeldende engrosenergimarkedet eller

3. hvor det benyttes eller forsøkes benyttet enhver form for villedende adferd, eller andre former for opptreden eller unnlatelser som gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler vedrørende tilbudet, etterspørselen, eller prisen på engrosenergiprodukter,

eller

b) spredning av opplysninger gjennom media, herunder internettet, eller ved enhver annen metode, når opplysningene gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter, herunder spredning av rykter og villedende nyheter, når personen som har spredt opplysningene visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller villedende.

Forsøk på markedsmanipulasjon:

a) inngåelse av enhver transaksjon, inngivelse av enhver handelsordre eller utførelse av enhver annen handling vedrørende et engrosenergiprodukt med den hensikt:

1. å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

2. å sikre at prisen på et eller flere engrosenergiprodukter ligger på et kunstig nivå, med mindre den som har inngått transaksjonen eller inngitt handelsordren kan påvise at begrunnelsen for å inngå transaksjonen eller inngi handelsordren er legitim, og at denne transaksjonen eller handelsordren er i overensstemmelse med akseptert markedspraksis på det gjeldende engrosenergimarkedet, eller

3. benytte enhver form for villende adferd eller andre former for bedrag eller opptreden som gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler vedrørende tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter

eller

b) spredning av opplysninger gjennom media, herunder internett, eller ved enhver annen metode, når opplysningene gir eller er egnet til å gi uriktige eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller prisen på engrosenergiprodukter.

§ 8-2 Forbud mot innsidehandel

a) For personer som forestår produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling eller bruk av energi som innehar innsideinformasjon om engrosenergiprodukt er følgende forbudt:

1. å benytte denne informasjon ved direkte eller indirekte, for egen eller tredjemanns regning, å erverve eller selge, eller forsøke å erverve eller selge engrosenergiprodukter som informasjonen vedrører

2. å meddele denne informasjonen til andre, medmindre det skjer som et normalt ledd i utøvelsen av deres stilling, virksomhet eller funksjon

3. på grunnlag av innsideinformasjon å oppfordre eller overtale andre til å erverve eller selge engrosenergiprodukter, som informasjonen vedrører.

b) Denne bestemmelsen gjelder ikke ved:

1. transaksjoner som gjennomføres for å oppfylle en forpliktelse til å erverve eller selge engrosenergiprodukter, når denne forpliktelsen er bindende og basert på en avtale som er inngått, eller en handelsordre som er inngitt, før den gjeldende personen var i besittelse av innsideinformasjon.

2. transaksjoner inngått av kraftprodusenter som utelukkende har til formål å dekke det umiddelbare fysiske tap som følge av uforutsett utfall, når markedsaktøren ellers ikke kan overholde sine eksisterende kontraktsmessige forpliktelser, eller når slike transaksjoner foretas etter avtale med den eller de gjeldende transmisjonssystemoperatører for å sikre sikker drift av systemet. I en slik situasjon skal de relevante opplysninger om transaksjonene rapporteres til NVE. Denne rapporteringsplikten begrenser ikke plikten til å publisere innsideinformasjon i § 8-3 første ledd.

3. markedsaktører, som opererer i overensstemmelse med nasjonale bestemmelser som gjelder for nødsituasjoner, når nasjonale myndigheter har grepet inn for å sikre forsyningen av energi, og markedsmekanismene er satt ut av spill i en EØS-stat, eller i en del av en EØS-stat. I dette tilfellet skal den myndighet som er ansvarlig for beredskapsplaner sørge for offentliggjøring i overensstemmelse med § 8-3.

c) Når en person som innehar innsideinformasjon vedrørende et engrosenergiprodukt er en juridisk person, gjelder forbudet i første ledd også de fysiske personer som tar del i å fatte avgjørelsen om å gjennomføre transaksjonen for den juridiske personens regning.

§ 8-3 Offentliggjøring av innsideinformasjon

Markedsaktører skal på effektivt og rettidig vis offentliggjøre innsideinformasjon som de innehar om virksomhet eller anlegg som markedsaktøren selv, eller dennes morselskap eller tilknyttede selskap, enten helt eller delvis eier eller kontrollerer. Det samme gjelder hvor den gjeldende markedsaktør eller det gjeldende selskap enten helt

eller delvis er ansvarlig for driftsforhold. Slik offentliggjøring omfatter opplysninger om kapasitet og anvendelse av anlegg for produksjon, forbruk eller transmisjon av energi, herunder planlagte eller uforutsette utfall for disse anleggene.

En markedsaktør kan på eget ansvar unntaksvis utsette offentliggjøring av innsideinformasjon for ikke å skade sine egne legitime interesser. Dette gjelder kun hvor utsettelsen ikke kan villede offentligheten, og under forutsetning av at markedsaktøren sikrer at informasjonen behandles fortrolig, samt at vedkommende ikke treffer beslutninger vedrørende handel med engrosenergiprodukter på grunnlag av denne informasjonen. Markedsaktøren skal i et slikt tilfelle oversende den aktuelle informasjonen samt en begrunnelse for utsettelsen av offentliggjøringen til NVE uten ugrunnet opphold.

Når en markedsaktør, eller en person som er ansatt av eller handler på vegne av en markedsaktør, meddeler innsideinformasjon til andre vedrørende et engrosenergiprodukt som et normalt ledd i utøvelsen av sin stilling, sin profesjon eller sine funksjoner som omhandlet i § 8-2 a) pkt. 2, skal markedsaktøren eller personen sikre samtidig, fullstendig og effektiv offentliggjøring av denne informasjonen. Dersom meddelelse skjer utilsiktet, skal markedsaktøren så snart som mulig etter den utilsiktede meddelelsen sikre fullstendig og effektiv offentliggjøring av informasjonen. Dette gjelder ikke i de tilfeller personen som mottar innsideinformasjonen er pålagt taushetsplikt uavhengig av om denne plikten er fastsatt i lov, administrative bestemmelser, vedtekter eller en avtale.

Første og annet ledd begrenser ikke en markedsaktørs rett til å utsette offentliggjøring av sensitive opplysninger av betydning for beskyttelse av kritisk infrastruktur, som fastsatt i artikkel 2 bokstav d) i Rådsdirektiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre, gjennomført i norsk rett gjennom lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret, hvis opplysningene er klassifisert som unntatt offentlighet i Norge.

Informasjon som offentliggjøres i henhold til denne bestemmelsen må som et minstekrav publiseres på en allment kjent plattform dersom slike plattformer eksisterer og gir den aktuelle markedsaktøren tilgang til bruk av tjenesten.

§ 8-4 Forbud mot markedsmanipulasjon

Enhver deltagelse i eller forsøk på deltagelse i markedsmanipulasjon på engrosenergimarkeder er forbudt.

§ 8-5 Krav til rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 innsidehandel og § 8-4 markedsmanipulasjon

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter skal melde fra til NVE uten ugrunnet opphold ved begrunnet mistanke om at en transaksjon innebærer brudd på § 8-2 eller § 8-4.

Personer som gjennom sin profesjonelle virksomhet tilrettelegger for eller organiserer transaksjoner med engrosenergiprodukter som en del av sin profesjonelle

virksomhet skal etablere og opprettholdereffektive ordninger og rutiner for å avdekke brudd på § 8-2 eller § 8-4.

§ 8-6 Krav til systemansvarlig om deling av data til NVE

Systemansvarlig skal tilrettelegge for deling av regulerkraftmarkedsdata til NVE som oppdateres løpende. NVE kan også stille krav til systemansvarlig om løpende datadeling av annen data som er nødvendig for å føre tilsyn med markedet, og som systemansvarlig innehar. Det stilles krav til at både systemansvarlig og NVE iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta datasikkerheten.

§ 8-7 Krav til markedsplass om deling av data til NVE

NVE kan stille krav til organisert markedsplass for handel med elektrisk energi for fysisk levering om deling av ordre og transaksjoner for aktører som handler på markedsplassen til NVE. Det stilles krav til at både markedsplass og NVE iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta datasikkerheten.

II

Endringene i §§ 8-1 til § 8-7 trer i kraft 1. januar 2018.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no